

Forfatter: Andersen, H. C.

Titel: Udrag fra Skyggebilleder

Citation: Andersen, H. C.: "Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831", i Andersen, H. C.: *Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831*, udg. af Johan de Mylius, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, 1986, s. 58. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-andersen01val-shoot-idm139649682516384/facsimile.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Skyggebilleder af en Reise til Harzen, det sachsiske Schweitz etc. etc., i Sommeren 1831

– Hvad, tænker han, at undgaae mig ved Sligt?
Jeg vil – og han maa qviddre i mit Digt.
Alt lyder mig, hvorpaa jeg Blikket fæster;
En Digter er en farlig Hexemester!

Hist staaer en Pige! – nøgne, hvide Been,
En dejlig Væxt, slank som en Vidiëgreen,
Hun vadsker Liin – men vender Ryggen til
Nu, mon hun ei sit Ansigt vise vil?
Ha, hvad er det! – har Tryllestaven svigtet,
Hun trodser! vell! – hun skal dog ind i Digtet,
Som der hun staaer, jeg hende tage vil,
Nu skal hun staae og vende Ryggen til
Her er det Hele, Lyset smukt med Skyggen,
Og Pigen, som nu altid sees paa Ryggen!

Paa hiin Side Landsbyen *Rübeland* førte en lille Bjergstie op til den Fordybning i Fjeldet, hvor man træder ind i *Baumansshulen*; her fandt jeg to andre Reisende; hver af os fik en tændt Lampe; Føreren gik foran og vi steg ind i denne forstenede Phantasieverden.

Indgangen var gennem et lavt Hul, der saae ud som Ræven havde graveret det; vi kunde ikke gaae opreiste. Det var, som vi kom ind i Ruinerne af en gammel Borgkjelder, hvor Murene vare halv nedstyrtede. Vanddraaberne faldt med eensformig Pladsken, ellers var Alt dødsstille. Vi klattrede, hver for sig, med Lampen i Haanden, ned af de vaade Stiger; rundt omkring, under og over os, var det et kul-sort Mørke, Lampelyset viiste os kun den smalle Stige, der ikke syntes at faae Ende; det underlige Uvisse, hvor dybt der var under os, gjorde det langt rædsommere end det virkeligt var. Naar man kun holdt sig fast, naar man kun passede, at træde til den rette Side, nu med venstre Been, nu med det høire, og naar man saa Stigen ikke gik i Stykker, var der slet ingen Fare, ellers kunde vi let brække Halsen, var den bestandige Forsikkring, Føreren gav os.

Hvor Mennesket i Grunden er eensidigt, i Ordets hele Betydning! Vi see dagligt den største Afgrund *over* os, og en milevid *rundt-om* os, men ingen af disse sætte os i Ængstelse, derimod den langt-mindre, naar den gaacr nedad, faacr os til at svimle; nedad, det er en

Side, vi have al Respect for; og dog maae vi alle nedad, der finde vi først Ro og Hvile.

Fra Hule til Hule steg vi dybere ned; snart var der saa snevert og lavt, at vi maatte gaae enkeltviis med bøiet Ryg under de nedhængende Kalksteenmasser, snart saa høit og stort, at vi ved vore Lamper ikke kunde see Sidevæggene.

Man viiste os sex forskjellige Afdelinger, men foruden disse, vare der uendelig mange, mindre Huler, som ikke alle ere undersøgte, muligt staae de i Forbindelse med *Bielshulen*, ja strække sig endogsaa dybt ind under Harzen.

Rundtom gabede disse dybe, mørke Afgrunde os imøde; rundt om hang de forunderligste Stalaktitter, der dog ikke alle, saa ganske svarede til de Gjenstande Føreren forklarede de skulde ligne. Jeg troer, at jeg ogsaa har Phantasie, men jeg kunde dog ikke blive enig med ham! der vare ellers tusinde Ting, han ikke frempegede, der laae langt mere Betydning i Et Orgel, en Thronhimmel, og en Fane, som Drypstene saaledes havde dannet, vare de tre meest lignende Figurer; men herved vil jeg ikke sætte ud paa denne mægtige Natur-Phantasie. Alt det som man her især beundrer er jo kun Efterligningen af hvad der mere fuldkomment viser sig i Naturen, de originale Stalaktitter, hvortil man ikke finder noget lignende, skulde jeg dog ogsaa troe ere interessante; de forekom mig, som betydningsfulde Hieroglypher, der gjemte Nøglen til de største Natur-Hemmeligheder.

Et Kildevæld sprudlede ved vore Fødder, vi drak af det rene, klare Vand; den ene af de Reisende fandt her, en Dyreknokkel, som han med megen Opmærksomhed betragtede, og forsikkrede nu, at det vist kunde være en Alderdoms Levning; jeg havde intet derimod, thi det saae livagtig ud, som et Kjøben, og Køerne ere en gammel Slægt.

Hulen har ellers sit Navn efter dens Opdager. En Bjergmand ved Navn: *Baumann* var det, som 1670 først besøgte den, for at søge om Erts; han fandt intet, og vilde nu vende tilbage, men kunde ikke finde Udgangen. To Dage og Nætter krøb han omkring, før han fandt den, men var da saa afkræftet paa Sjæl og Legeme, saa greben af Angest og Hunger, at han døde kort efter, men fik dog først gjort opmærksom paa Hulens indre, forunderlige Struktur.

Den ulykkelige *Baumanns* Skjæbne og Følelser her, gjennembavede mig saa levende, ved denne Labyrinth af Huler og Svælg, at mit